

HET 'FRAUENLAGER'

onder de mannen lieten zich uit de vensters zakken om beduimelde briefjes door de tralies te schuiven. Men maakte gedichten, minnezangen of tekende obscene prentjes. Overal juichte de liefde, des te begeerlijker waar ze zo moeilijk te bereiken viel. De vrouw scheen opnieuw ontdekt. Het kwam tot avonturen bij wie Casanova vergeleken een kleine jongen was geweest. 's Nachts smeten de mannen matrassen over het prikkeldraad en drongen het vrouwenkamp binnen, waar zij tot zonsopgang bleven toeven.¹

Toen dat ontdekt was, werd voor de prikkeldraadversperring een nieuwe afsluiting aangebracht die men praktisch niet kon passeren. Geen nood: dwars onder de versperring en de afsluiting door werden gangen gegraven. Trouwens, overdag werkten mannelijke en vrouwelijke gevangenen in barakken en loodsen en in die ruimten kwamen ook kamp-SS'ers en SS-*Aufseherinnen*. Een paar dat zich wilde afzonderen, kon daar met niet zo heel veel moeite de gelegenheid toe vinden.

Bij dit alles moet bedacht worden dat er in Vught na de eerste maanden geen sprake meer was van honger en dat de gevangenen in hun angst voor wat de toekomst hun nog zou brengen (de Joodse gevangenen speciaal in hun angst om naar het onbekende oosten gedeporteerd te worden), een verhoogde behoefte hadden aan de spanning van een 'verhouding' en aan de roes van het fysieke contact en van het orgasme. Vught kreeg op dit gebied een losgeslagen karakter. SS-*Aufseherinnen* hadden er verhoudingen, niet alleen met kamp-SS'ers en bewakings-SS'ers maar ook met gevangenen (enkele *Aufseherinnen* die op een verhouding met een gevangene betrappt waren, werden prompt zelf gevangengezet). 'Op het moment', zo tekende een jonge bewoner van het *Judendurchgangslager*, David Koker, begin november '43 in zijn dagboek aan, 'is het in het vrouwenkamp een volmaakt krols paradijs' (een lege barak van het *Frauenlager* werd toen als nachtelijke ontmoetingsplaats gebruikt).² Anderhalve maand later noteerde hij: 'In het *FKL*' (het *Frauenlager*) 'rollen 's nachts de meiden en vrouwen met de SS over de vloer.'³ Twee dagen later: 'In de barakken van het *FKL* moet men 's nachts in de eetzaal over de vrouwen heen stappen die daar met SS en *Kapo*'s liggen.'⁴ Wel werd in Vught een bordeel gebouwd (de bouw werd door de gevangenen vertraagd omdat zij zulk een bordeel, aldus een hunner, als 'een belediging voor het Nederlandse volk' beschouwden⁵), maar het

¹ A.v., p. 109. ² David Koker: *Dagboek geschreven in Vught* (1977), p. 190 (7 nov. 1943). ³ A.v., p. 209 (29 dec. 1943). ⁴ A.v., p. 211 (31 dec. 1943). ⁵ 'Verslag van mededelingen van P. Maliepaard' (z. j.), VIII, 1.